

fenyveseit, és számos állományban tanulmányozta a törzsek alakját, a tűk, hajtások és tobozok állítólagos eltérését, annak kiderítésére, valóban olyan sok különálló faj van-e a duglászfenyőnek, mint újabban hirdették. Vizsgálatainak végeredménye: csakis két fajta, a *Pseudotsuga Douglasii Carr.* és a *P. glauca* különíthető el élesen egymástól; az utóbbinak egy *caesia* nevű változata is van.

Finney: Ötletszerűen és rendszeresen alkalmazott próbatér a fatömeg-felvételben. — A nagyon érdekes tanulmány alapjául két törzsenkénti felvétel pontos adatai szolgáltak: egy indiai lomblevelű elegyes erdőből és egy kaliforniai elegyetlen fenyvesből.

A rendszeresen alkalmazott szalagos próba eredménye igen jól megközelítette a pontos felvétel adatait: ha a szalagok szélességük 5—8-szoros távolságban voltak egymástól, csak 5% volt az eltérés. Ez az üzemi céloknak teljesen megfelel, több időt és költséget áldozni a fatömegfelvételre csak kivételes esetekben (igen értékes, heterogén állomány) megokolt. Az ötletszerűen elhelyezett szalagok eredménye persze jóval pontatlanabb *M.*

UNASYLVÁ. 1948. nov.—dec.

Délkelet-Ázsia és a Keletindiai szigetvilág erdőgazdaságát ismerteti, 1 milliárd 224 millió lakosságával a legnépesebb területe a földnek és fejenként 0,3 hektár produktív erdőterülettel rendelkezik. Tetemes erdőkincsének feltárására elsősorban korszerű edömérési programot dolgoznak ki, melynek alapját a légi fotogrammetria képezi. Ennek a kimunkálásával egyidejűleg indulnak meg a közlekedési vonalak felkutatása és kiépítése, az ipartelepek helyének kiválasztása és korszerű erdőrendezés bevezetése. Számos problémája közös más vidékek problémáival.

A vadpatakok és a talaj-erózió, valamint a folyamok képezik az indiai erdőgazdaságok legnagyobb problémáit. A kitermeléssel, illetőleg a szállítási kérdésekkel van a legtöbb nehézség.

A későbbiekben külön cikkben ismerteti China erdőzetét. Az évi kitermelés 9 millió köbméter. Az egész erdőterület kb. 83 millió hektár, azaz 8 és fél %-a az egész területnek. Ebből őserdő 29 millió hektár és kultúrerdő 54 millió hektár. A tulajdonjogi elosztást illetőleg a beszámoló adatai a közismert események folytán elavultaknak tekintendők. Ugyanígy az erdőgazdaság politikai és adminisztrációs beszámoló is. Sok kárt okoz a tűz és az árvizek. Az erdőgazdaság szaksemélyzet hiánnyal küzd.

Az erdőszítési hiányokat amerikai importmaggal igyekeznek pótolni. Behozatalra került *Pinus Caribaea*, *P. palustris*, *P. silvestris*, *P. Strobus*, *Taxodium distichum* és amerikai kőrís. Az erdőszítéshez 230 millió db csemete kerül felhasználásra.

A következő tanulmány ausztráliai, az eucalyptusnak papírrá és celulozzá való feldolgozását tárgyalja.

A Fülöp-szigetek erdőgazdasága. Az egész erdőterület 29 millió hektár, mely 97 és fél %-ig államosítva, illetőleg állami kezelésben van. Az összes fatömeget több mint 2 milliárd köbméterre becsülik. Az évi hozadék 32 millió m³-re tehető. A sziget faipara ebben az évszázadban fejlődött ki. 1948-ban 207 fűrésztelep működik, több mint 5 millió m³ kapacitással. A faipar jelentősen bekapcsolódott az exportba és annak kvótája az utolsó évben 20-ról 50%-ra emelkedett.

Az első erdőszítési iskola 1910-ben létesült.

A szám megemlékezik a Szovjetunió nagy erdőszítési tervének részleteiről is. *Iby Gábor.*

KÜLÖNFÉLÉK

KITÜNTETÉS

Iby Gábor erdőmérnököt, az Erdőközpont terv- és ellenőrzési főosztályának főnökét, Egyesületünk sajtó- és propagandafelelősi és „Kiváló munkáért” jelvénnnyel tüntették ki.

A magyar erdőgazdaság legújabb élmunkását méltán

érte a legszebb elismerés, mert hiszen sokoldalú, eredményes munkájával jelentős mértékben járult hozzá szakunk fejlesztéséhez, megbecsüléséhez és nagyarányú terveinek az előmozdításához.

Egyesületünk őszinte örömmel üdvözlöi *Iby Gábort* kitüntetéssel alkalmából és további fáradozásaihoz sok sikert kíván.

A SZÁLALÓ-ERDŐRŐL*

Lesenyi Ferenc szaktársunknak az O. E. E. újjászülése témájából tartott remek, rajongó szakszeretettől lelkes előadása ráterelte a magyar erdőgazdaság figyelmét a szálaló-erdőre, amelyről ugyan az erdőtvény (1879. XXXI. tc.) és szakirodalmunk is megemlékezik, de rendszeres gyakorlata hazánkban ismeretlen.

Nagyon helyes és öröndetes, hogy erdőgazdaságunk vezetői tervbe vették a szálaló-erdőnek valóságos kialakítását, mert kétségtelen, hogy a szálaló-erdő jelenti az erdőgazdaság jövőjét, és népi demokráciánk az erdőgazdaság terén való legfontosabb alkotása lesz a szálalórendszernek megalapozása és megteremtése.

Valóságos példa és tapasztalat híján szaktársaink nagyrésze helytelen képet alkotott magának a szálalás lényegéről és jelentőségéről, hisz még a legilletékesebb helyen, a műegyetem erdőmérnöki osztályán is részben téves megítélésben volt része, amint azt a még ma is hasz-

nálatos lithographia mutatja, amelynek 63. o.-án a szálaló-erdő tárgyalásának befejezéséül a következő mondatot olvashatjuk: „Magyarországon jelenleg (1942!) nagyon veszélyes lenne ilyen nehezen ellenőrizhető üzemmódot alkalmazni.”

Veszélyessé az összes erdőgazdasági rendszerek közül legkevésbé a szálaló-erdő válhatik, hiszen ezért rendeltelel már az 1879. évi erdőtvény a kötelező szálalást oly helyeken, amelyekben a tarolás különösen súlyosan veszélyeztetheti az erdő létét, a véderdőkben, a kötelező szálalást, amiből azonban sehol és soha rendszeres szálalás nem alakult ki. Az erdő fenmaradását a szálalás még akkor sem veszélyeztetheti, ha hibás a megvalósítása, ha csak durva visszaélés nem megy túl szélsőségesen a használatnak azon a mértékén, amelyet a szálalás alapjául kell vennünk. A szálalás feltétlenül megköveteli, hogy az évi használat csekély legyen, úgyhogy pl. — a ma szokásos vágásfordulót véve alapul — ha az erdőnk ha-onként 100 év alatt 800 m³-t termelt, akkor évenként minden ha-ról 8 m³-t vághatunk.

* Az egri erdőgazdaság helyszíni értekezletén, a parádi erdőben 1949. évi február 24-én tartott előadás.

Nem térek ki a szálaló-erdőnek és előfeltételeinek leírására, csak rámutatok arra, hogy az erdőművelés és a fatermelés szempontjából a szálalás a legjobb, az egyedüli eljárás, amely teljesen a természet törvényei alapján áll, a használat szempontjából ellenben legkevésbé előnyös. A tarvágás ennek éppen a megfordítottja: a használat szempontjából a legelőnyösebb, de az erdőművelés érdekeinek, az erdő természetének semmiképpen sem felel meg, fatermelése sem éri el a szálalást.

Lesenyi a *Biolley*-féle erdőgazdaságot vázolta, amelynek *Biolley* a „*méthode du contrôle*“, az ellenőrző eljárás nevét adta. Hozzáfűzöm ehhez, hogy *Biolley* eljárása két részre tagozódik, amelyek egymással nem állanak szerves kapcsolatban, annyira, hogy bármelyik rész más rendszerrel is összekapcsolható. Az egyik rész a „*jardinage culturel*“, ami szálalást jelent, ezt *Biolley* az erdőművelési résznek mondja, a másik a tulajdonképeni *méthode du contrôle*, az eredmények ellenőrzése, amit *Biolley* az erdőrendezési résznek nevez.

A szálaló erdőnek két nagy nehézsége van: az egyik, hogy a térbeli rend elvész benne. A térbeli rend kérdése az erdőgazdaságban régebben szóba sem kerülhetett, mert az egyedül uralkodó tarvágás maga a térbeli rend Pontosabb térbeli rendet, mint amilyent a tarvágás teremt, soha nem fogunk elérni az erdőgazdaságban. A térbeli rend csak a természetes felújítással került veszedelembé, éspedig annál inkább, minél távolabbra kerültek a felújító vágások a fokozatosan felújító vágástól, amelynek három fokozata épen a térbeli rendet akarja megővni. Mivel ennek a rendszernek sablonos és természetellenes volta a sikert komolyan veszélyeztette, a felújító vágások rendszerei mind jobban és jobban eltértek ettől a sablontól. Ez a felújítás sikerét ugyan lényegesen fokozta, sőt biztosította, de egyúttal a térbeli rendet mindinkább elmosta épen azért, mert a vágások módja a szálaláshoz közelített.

Ezt szaktársaim érezhették mindenütt, ahol áttértek a természetes felújításra, mert bár a hazai gyakorlatban még ma is majdnem kivétel nélkül fokozatos felújításról beszélnek; az az eljárás, amit valóban alkalmaznak, attól már nagyon távol esik. *Kaán Károly* óta került forgalomba a „szálaló-vágásos“ eljárás neve, amelynek helyes neve azonban „*csoportos felújítás*“ („*Horst- u. gruppenweise Verjüngung*“). Szükségesnek tartom, hogy ezt a nevet használjuk és terjesszük, nemcsak a szerző jogainak tiszteletben tartása érdekében, de inkább azért is, hogy a szálaló-vágás és a szálaló-erdő hasonló hangzású neveinek ma napirenden levő összecserélését elkerüljük.

A kettő között mind elméleti felépítésében, mind gyakorlati megvalósításában nagyok a különbségek. A szálaló-erdő célja: az egészséges faállomány állandó fentartása, a szálaló-vágás célja: az állomány felújítása. Az elsőben a használat mindig az erdő egész területére terjed és évről-évre visszatér minden egyes területegységre. A másik esetében a használat a vágásfordulónak $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{3}$ részén át folyik egy-egy felújítandó területen, a felújulás beteljesedése után áttér másik részre. A szálaló erdőben minden egyes területegységen ugyanolyan összetételű, vegyes állomány áll, amelynek igen nagy korkülönbségei állandóan feltűnőnek maradnak. A szálaló-vágásos eljárás esetén a terület $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{3}$ részén 20–30 éves korkülönbségeket mutató állományok állanak, amely különbségek az idő folyamán meglehetősen elenyésznek.

Hogy sem *Biolley*, sem az ugyancsak szálaláson alapuló *Kalitsch*-féle örökterdő nem hozta szóba a térbeli rendet, avval magyarázható, hogy egyrészt el nem kerülhető velejáronak vették annak hiányát. másrészt *Biolley* erdeje, a couvetti községi erdő, hat különálló részből áll, egyenkint átlag 400 ha kiterjedéssel és *Biolley* azokat 6 évi szünetekkel dolgozta át, minden évben más és más területet. A jellegzetes alakú kis területeken nem jelentett nagyobb

hátrányt a térbeli rend hiánya. *Kalitsch* erdeje teljesen sík terület, szabályos nyiladékhálózattal, összesen kerekben 700 ha. Nyiladékaik birtokában ő sem érezte a térbeli rend hiányát.

Wagner Kristóf volt az első, aki nyomtatékosan rámutatott a természetes felújítás jegyében álló újabb erdőművelési rendszereknek arra a súlyos hibájára, amit a térbeli rend hiánya jelent. Ennek helyreállítása érdekében alkotta meg a térbeli vonalakhoz kötött eljárását, a szálaló szegélyvágást („*Blendersaumschlag*“). Az ő rendszere azonban kifejezetten felújítóvágás és nem szálalás. Az ő nyomdokain haladtam, de több irányban tudatosan és szándékosan eltértem az ő előírásaitól, amikor épen a paradí erdőben, a Haluskásban, első ízben alkalmaztam a szálalásnak térbeli szabályozását, a vonalas-szálalást, amelyet előbbek között a soproni tanulmányi erdőben gyakorlati bemutatás érdekében kerekben 90 ha-nyi területen is megvalósítottam. A 90 ha-nak egyötöd része, sajnos, most áldozatul esett a határpáztának, de 70 ha még megmaradt, tanulmányi objektumnak kielégítő.

A vonalas-szálalás egyszerű módon és elenyésző költséggel biztosítja a szálalás térbeli rendjét, a terület jó át-dolgozását, a szálalás jellegeinek teljes megóvásával, azonfelül lehetővé teszi, hogy a fák döntését és kivontatását megkönnyítsük, amire nagy szükség van, mert a szálalásnak második nagy nehézsége a favágók kérdése. Nemcsak a vezető erdőmérnöknek a munkája lényegesen nehezebb, mint a tarvágásos gazdaságban, nagy igényeket támaszt a szálalás a favágó munkással szemben is. Egy-egy nagyobb fát kiemelni a többieknek még elég sűrű tömegéből, úgy, hogy az sem szomszédjaiban, sem az alatta levő fiatalokban és a cseperedő csemetékben nagyobb kárt ne okozzon, nem könnyű feladat. A szálalás esetében ez a kérdés jóval súlyosabb, mint a felújító vágásokban, bátran mondhatjuk, hogy a felújító vágások nehézségei a szálalások hatványozottan jelentkeznek.

Itt más megoldás nincs, mint a favágók megfelelő képzése, nevelése, kioktatása, kellő jártasságuknak kiművelése. A célszerűen szerkesztett fűrészeken, fejszéken, fadóntó gépeken kívül még a kellő munkafogásokat is meg kell ismertetnünk és megkedveltetnünk munkásainkkal, a mászavasak, gajmók, capinok használatához hozzá kell őket szoktatnunk, az erős koronáknak döntés előtt való csonkítására és a törzseknek döntés közben való irányítására rá kell őket tanítanunk, sőt még az alul maradó élő fák és csemeték kímélésére is rá kell őket vezetnünk.

Segítenünk kell munkásaink munkáját még avval, hogy a vágások támadásvonalait úgy fektetjük a terepviszonyokhoz alkalmazkodva és azokat kihasználva, hogy a döntést és kivontatást evvel irányítsuk és könnyítsük, ne kelljen soha a fákat hegynek felfelé dönteni és még kevésbé hegyen felfelé kivontatni, ennek iránya mindig a rétegvonalban vagy attól kevéssé a völgy felé fusson.

A fák döntésének, a kivontatáshoz való előkészítésnek és a kivontatásnak a módjától függ a szálalás sikere, evvel áll vagy bukik! Ha nehéz is a feladat, *Sztálin* szavaival kell felelnünk, amiket Műgyetemünk egyik termék falán olvashatunk: „Vannak nehézségek? Igen, vannak! De mióta félünk mi a nehézségektől?”

Az bizonyos, hogy a nehézségeket le lehet küzdeni. Ha Svájcnak magas hegysegeiben és Németországnak síkságain megbirkóztak velük, egészen bizonyos, hogy mi is meg fogunk velük birkózni.

Nagyon örvendenék, hogyha a most tervbe vett szálaló erdőt legalább részben a vonalas szálalás rendszerében alakítanák ki, ezt már régebben tervbe vettem magam is az itteni kísérleti területekkel kapcsolatban a Rózsaszállás felett húzódó oldalon, de megvalósítására már nem volt lehetőségem.

Roth Gyula.

TISZTÍTÁS Hízalás-ritkítés

Mostanában sok szó esik a „hízalás“-ról. Vegyük közelebbről szemügyre ezt a kérdést.

Először is azzal legyünk tisztában, hogy a hízalás feltétlenül nagyobb záródásbontással jár, mint egy ugyanolyan állománykorban végrehajtott gyérités. Minthogy a gyérités alsó határa a 0.8 záródás előállítása, a hízalásnak ennél nagyobb fokú záródásbontással kell járnia, mert különben nem hízalás, hanem ilyen vagy olyan elv szerint végrehajtott gyéritési művelet. Ebből az következik, hogy a hízalás 0.6, 0.7 záródás közötti értéket eredményez. Ezt a megállapítást egyelőre a vágásérettség fokától függetlenül értelmezzük.

A hízalást hosszabb-rövidebb időszakokkal szoktuk és kell megkezdni, mint ahogy a fák kivágásra kerülnék. Hogy hány évvel hamarabb és mikor állíthatjuk be a hízalást, azt az alábbiak szerint mérlegelhetjük.

Előbb, mint ahogy a *fák hosszúnövekedési erélye csökken*, illetve megáll, a hízalást elkezdni nem szabad, mert különben amit megnyernénk a réven, elveszítjük a vámon. Az előbb levezetett záródásbontás vízajtások képződését, a meglévő oldalajtások fokozott megvastagodását okozza és ezzel a törzs műszaki tulajdonságait, mint ahogy ezt nagyon jól tudjuk, rontja. Ha a kisebb és nagyobb műszaki hibáktól el is tekintenénk (zavart szöveteletűtés, a vastagabb és vékonyabb évyűrűknek váltakozása s az ezek határain fellépő gyűrűselválás, gesztválás, stb.), nem kezdhetjük meg a hízalást oly hosszú idővel előbb, mint amennyi idő alatt a meglévő oldalágak, ágcsomók, a vízajtásokból keletkező ágak a fa testébe való bezáródás következtében fekete kerületű (kérges) ággöcsöské alakulnak át. Ez tehát időbelileg korlátozza a hízalás megkezdését és tartamát. Úgy vélem, hogy ebből következtetve lassan növő (kemény) fák esetén 20 évvel, gyorsan növő (lágy) fajok esetén pedig 10 évvel semmiesetre sem lehet hosszabb a hízalás időtartama. Mintogy ebből szigorúan következik az, hogy középkorú állományban hízalást beállítani nem szabad, vagy még inkább az, hogy hízalás címen és ürüggyel a középkorú állományokat megbontani még kevésbé szabad, a *hízalást csak a véghasználatra kerülő*, illetve véghasználatra előírt állományokban alkalmazhatjuk.

Ebből ismét az következik, hogy azokon a területeken, amelyek fokozatos használat alatt állanak, hízalásról egészen felesleges beszélni, mert egyrészt a faegyedek kiszedése amúgy is szálalással történik, másrészt: kell, hogy a kezelés ezt a szálalást — természetesen — a legjobb eredményt biztosító módszerrel és elvek szerint hajtsa végre.

Az 14960/1948. XII. közp. ig. szám alatt kiadott „Az Erdőgazdálkodás Általános Szabályai“-nak 6. d) pontja a fokozatos felújító vágások bevezetését kötelezően előírja mindazonokon a helyeken, ahol a fokozatos felújítást be lehet vezetni. Azokon a helyeken tehát, ahol a fokozatos felújító vágást, vagy egyéb szálalási módokat bevezetni nem lehet, a tarvágás már nem kötelező művelet, hanem kényszerű dolog. Ebből viszont az következik, hogy ami kizárja a szálalást, az az ok egyúttal kizárja a hízalást is.

De mégis van a tarvágás mellett lehetősége a hízalásnak. Azokon a jótalajú és egyébként is alkalmas erdőrésztetekben, amelyeknek felújítása mezőgazdasági köztesműveléssel történhetik és ily módon is hajtják végre, lehetséges a hízalás is. Azonban olyan erdőrésztetekben, amelyeknek elgyomosodásából és kiééséből származó ká-

rokat a mezőgazdasági köztes-használat ellensúlyozni nem tudja, a hízalással járó nagyobbfokú záródásbontás feltétlenül károsná válik.

Mindezekből nyilvánvalóan feltehetjük a következő elvi kérdést: a hízalásnak tarvágási mód esetén csak korlátozott lehetőségei vannak, szálalás esetén még csak beszélni sem lehet róla, mi vetette tehát föl és mi tartja olyan közérdeklődést keltő módon állandóan élvonalban ezt a műveletet olyként, mintha ez önmagában újszerű, szokatlan, vagy az eddigi gyakorlatban ismeretlen módszer lenne?

Ugyanis, ha megfigyeljük az előbb mondottakat, a hízalás tulajdonképpen az a művelet, amit eddig *ritkítés*-nek nevezünk. Tudnivaló, hogy a ritkítés (az eddigi fogalmazás szerint), a vágásérett állományokban végzett olyan szálalás, amely nem a természetes felújítás céljából történik és éppen e miatt záródásbontó hatását sem kellett külön megfontolások alapján általánosan megállapítani, mert azt a mindenkor gazdasági cél, vagy szükség-szerűség határozta meg. A ritkítást eddig nemcsak egy gazdasági cél, hanem a többi között a hízalás is alkalmazhatóvá tette. Igaz, hogy a ritkítés szó inkább erdőművelési, a hízalás pedig haszonvételi fogalomkörbe irányítja gondolkodásunkat, de *lényegben különbség közöttük nincs*.

Azt hiszem, onnan származik a zavar, hogy egyes erdőművelőink már a középkorú állományokban a gyéritéskor is ezt a hízalási elvet vélik végrehajthatónak. Az előbbieken azt igyekeztem kimutatni, hogy a gyérités: gyérités, akármilyen elv alapján hajtják is végre, de semmi körülmények között sem járhat olyan záródásbontással, mint amit a hízalás esetén alkalmaznunk kell. Ezek az erdőművelők bizonyára gyériteni akarnak, mert maguk sem gondolhatják azt, hogy középkorú állományban a záródást ennyire megbontani lehetne. Következésképpen ők végeredményében nem hízalni, hanem módszeresen gyériteni szándékoznak, csak az elnevezést cserélik össze. Ha ellenben nem ez az eset áll fenn, hanem a középkorú állományok ilyen túlságos, illetve a rendes gyéritésen felül minden előfeltétel nélküli megbontását propagálják, az ellen fel kell emelnem szavamat, mert ez az erőszakos beavatkozás az erdőgazdaságnak igen nagy kárt okozna, mind a véghasználatlaltal kikerülő fatömeg mennyiségének, mind a véghasználati faválasztékok minőségének rovására. Az ilyen művelet rontott erdeink szomorú statisztikáját még csak súlyosbítaná.

Es még egyet. Felkérem minden szaktársamat, akinek e tekintetben megbízható és tárgyilagosan ellenőrzött tapasztalatai és adatai vannak, vagy ilyenekről tudnak, hogy azokat velünk közöljék. Mi súlyos hiányát érezzük ezeknek az adatoknak, keressük is ezeket, de mai viszonyaink között felfedezni még nem sikerült. A ma általában hangoztatott hízalási elvre tekintettel, fel kell tételünk kartársainkról és főképpen azokról a kartársainkról, akik ezt a kérdést, mint valami különleges és minden bajunkban megváltó módszert helyezik előtérbe, hogy ők maguk ilyen komoly és tárgyilagos adatok birtokában vannak, nem pedig ködös elképzelés után mennek. Legyenek tehát segítségünkre ebben az irányban azzal, hogy tapasztalataikat és adataikat közkinccsé teszik, de kérem, nem kell azt, hogy az adatok minden irányban határozottak, kiértékeltek és ellenőrizhetők legyenek.

Ajtay Viktor.

FEHÉR PROFESSZOR A NEMZETKÖZI BOTANIKAI KONGRESSZUS ALELNÖKE.

Dr. Fehér Dánielt, a Műegyetem Erdészeti Növényzeti Intézetének vezetőjét, a külföldön is ismert biológust, egyesületünk tagját az 1950-ben Stockholmban tartandó VII. Nemzetközi Botanikai Kongresszus kísérleti ökológiai osztályának alelnökévé választották.

A kiváló tudós már számos esetben képviselte erdőgazdaságunkat a külföldi tudományos körök előtt és örömmel köszöntjük, hogy a kongresszuson a haladó erdőgazdasági biológiát képviselheti.

A DIALEKTIKA AZ ERDŐGAZDASÁGBAN

címmel *Iby Gábor* tartott előadást március hó 31-én Egyesületünkben.

Az új utakat kereső és meglepő érvekkel alátámasztott, gondosan felépített előadás élénk érdeklődést keltett, sok hozzászólást váltott ki, ezért lapunk egyik legközelebbi számában teljes terjedelmében közölni fogjuk.

„GYAKORLATI ÉNTOMOLÓGIA AZ ERDŐVEDELEM SZOLGÁLATÁBAN,

címen *dr. Győrfi János* a Magyar Rovartani Társaság f. évi április hó 22-én tartott ülésén tartott előadást.

Ennek során ismertette az erdő károsítóit (természeti erők, ember, emlős állatok, rovarok stb.). Különösen kitért a rovarvilág körébe tartozó károsítók ismertetésére és ellenük való védekezésre. Megállapította, hogy az elszapo-

rott károsítókkal szemben már tehetetlenek vagyunk. Egyedül a megelőző (preventív) védekezéssel menthetjük meg erdeinket a károsítóktól. Ennek lényege, hogy az erdők természetes egyensúlyát ne zavarjuk meg. Az erdő fái az alatta levő bokrokkal és egyéb növényekkel együtt, sőt beleértve a talajban élő szervezeteket is, egy egyensúlyban élő társadalmat alkotnak.

Erdőtelepítéseink során nagy gondot fordítunk a termőhelynek megfelelő fafajok és ezen belül a legmegfelelőbb helyi változatok kiválasztására.

Ne telepítsünk és ne neveljünk elegyetlen és egykorú állományokat!

Gondoskodjunk arról, hogy a faállomány alatt megtelepedett aljnövényzet el ne pusztuljon. Gyéritésekkor az aljnövényzetet ne vágjuk ki, legelő marha azt el ne pusztítsa. Ne zavarjuk meg az erdőtalajban élő szervezetek életét azzal, hogy tarvágással a nap és szél hatásának tesszük ki az erdőtalajt. Az erdőtalaj állandó beárnnyékolásáról is gondoskodnunk kell.

Partos Gy.

A BOLGÁR IFJUSÁGI FÁSÍTÓ BRIGÁDOK

1948 november végéig több, mint 1.000 ha területen végeztek ültetést, 4 és 1/4 millió csemétét ültettek ki. Közeli enyhit még előkészítettek és további 1,700 ha területet megtisztítottak, összesen 285.000 napszámot (ebből 235.000 ingyenes) teljesítve, míg nem a havazás miatt szünetet rendeltek el.

R. M.

ISKOLÁZOTT VAGY MAGÁGYI CSEMETE?

Régóta folyik a vita az erdészek között arról, hogy milyen csemete alkalmasabb erdőfásításra; az iskolázott vagy a magágyi. A vita eldöntetlensége azt a gondolatot támaszthatja bennünk, hogy valószínűleg mindkét pártnak van valami igaza.

Megkísérlem megállapítani, hogy mikor van igazuk az iskolázást pártolóknak és mikor a magágyi csemete híveinek.

Általánosan elfogadott nézet, hogy az átültetés semmiképp sem válik az erdei fáknek előnyére. A fák földfeletti részének fejlődése a gyökér fejlődéséhez igazodik. Ha a gyökér hosszú, mélyreható, a törzs is magas, égre törő. Ha a gyökér szétterülő, ágasbogar, a földfeletti rész is alacsony terebélyes koronájú. Főleg a karógyökert fejlesztő fafajok átültetése nem előnyös, mert a csemete kiemelésével a karógyökér rendszeren megcsönkul. Állományalkotó fafajaink közül elég sok van karógyökert fejlesztő. Ilyenek elsősorban a tölgy, feketedió és cser, továbbá a magasköris és szil, de ide sorolhatjuk az erdeifenyőt, hársat és vörösfenyőt is.

Ahol csak lehet, alkalmazzuk tehát a magvetést.

Minden erdész jól tudja, hogy a magvetésnek megvannak a feltételei és nem alkalmazható minden talajon, főleg nem mindenféle maggal. Elgazosodásra hajló vagy begyepesedett talajon, továbbá nem megfelelő termőhelyen nem volna célszerű próbálni. Nehezen fejlődő fafajokkal a magvetést megkísérlni. Munkánk nem volna sikeres, ha az Alföld laza homokján vagy kopár domboldalakon magvetéssel próbálkoznánk.

Csemetével kell erdőt telepíteni mindenhol:

- ahol az öreg erdő alatt a talaj elgazosodott,
- ahol a termőhely messze van a telepíteni kívánt fafajunkra nézve optimálistól, végül
- ahol a megtelepült fiatalos hézagainak pótlásáról van szó.

Csemetenevelés nélkül tehát nem boldogulunk. Vizsgáljuk meg ezért, hogyan neveljük és kezeljük csemeteinket, hogy az erdőfásítás sikere legkedvezőbb legyen.

Mielőtt tovább mennénk a felvetett kérdés fejtegetésében, felhívom a figyelmet a mi szárazságra hajló klí-

mánk következtében jelentkező különleges erdőgazdasági természeti adottságokra.

Majdnem rendszeres jelenség nálunk a száraz tavasz. Főleg május 2—25 között uralkodik a száraz időjárás, és súlyosbítja a helyzetet azzal, hogy a szárazság erős széllel és sokszor jelentékeny felmelegedéssel jár. A szárazság, szél és meleg következtében a talaj felső rétege, főleg a homoktalajoké, 20—25 cm mélységig kiszáradhat.

A második száraz időszak július—szeptember hónapokban szokott jelentkezni, amikor a talaj — főleg ha el van gazosodva — 100 cm-ig, sőt mélyebbre is kiszáradhat.

E száraz periódusok alatt csemeteink csak úgy tudják a létfenntartásukhoz szükséges vizet biztosítani, ha a gyökérzetük a nedves talajréteget eléri. Hogy kiültetett csemeteink gyökere a nedves talajréteget elérje, hosszúgyökerű csemetékkel kell erdőfásítani. Hogy a csemete saját létfenntartásához kevés vizet igényeljen, törzsrészének alacsonynak kell lenni.

Igaz, hogy a hosszúgyökerű csemeték ültetése drágább, mint a rövidgyökerűeké, de megfelelő eszközök alkalmazásával ezt a költségtöbbletet elviselhetővé lehet tenni, főleg, ha tekintetbe vesszük a kedvezőbb eredményt.

A csemetenevelés során — elsősorban az Alföld fásítására gondolok — legyen tehát célunk a hosszúgyökerű, zömök törzsű csemeték nevelése.

Ilyen csemeték csak iskolázás nélkül tudunk nevelni, ha a csemetét megfelelő sűrű állásba hagyjuk. Hosszú gyökér kifejlődését elősegíti a száraz nyár. Mert a csemete nedvességszükségletének kielégítése érdekében a fokozatosan száradó földrétegek kényszerítő hatása következtében gyökérét a mélyben fekvő nedves rétegekbe növeszti. A nyári öntözés a gyökér hossz növekedését károsan befolyásolja.

A mélygyökerzetű csemeték kiszedésekor kellő óvatossággal járjunk el, nehogy a gyökér megsérüljön, megcsönkuljon.

Az iskolázott csemeték sűrű, de rövid bojtos gyökereket fejlesztenek; az iskolázás pártolói elsősorban ezt szokták ennek a csemetenevelési eljárásnak jávára felhozni.

A mi különleges klimatikus viszonyaink — főleg az Alföld fásításával kapcsolatban — megokolják a magági csemeték nevelését.

De az iskolázás ellen szól még, hogy:

a) az ilyen csemetenevelés 20—30%-kal drágább, mint a magági,

b) iskolázás következtében a csemete sokat veszít életerejéből, főleg ha csak 1 évig hagyjuk iskolában,

c) a sikeres iskolázás az időjárás és munkaerő függvénye.

A fentiekben a magági csemeték nevelése mellett foglaltam állást, mégis szükségesnek tartom az iskolázást, ha:

a) suhángok, sorfák, vagy 4—5 éves fenyőcsemeték neveléséről van szó,

b) 1 éves csemetéink ritkán keltek és iskolázásuk gazdaságosság szempontjából kívánatos,

c) azt különleges helyi viszonyok megokolják.

Egyetlen hátránya a magági csemetenevelésnek, hogy a vetőmaggal nem gazdálkodik olyan takarékosan, mint az iskolázás. De ezen a hátrányon is segíthetünk, ha a sűrűn kelt vetésből 4—6 hetes korban a felesleges csírcsemetét kiszedjük és tüzeléssel (pikirozás) hasznosítjuk. A pikirozott csemete teljesen egyenértékű a vele egyidős magági csemetével. A csírcsemete ugyanis az átültetést nem sínyli meg. Mind a lomb-, mind a fenyőfélék kiváló sikerrel pikirozhatók, úgy hogy a jövőben ezt a csemetenevelési módszert nagymértékben kell alkalmaznunk. (Részletes leírást lásd a Csemetenevelési utasítás 23. és 24. oldalán.)
Partos Gy.

HOZZÁSZÓLÁS „A SZÍKFÁSÍTÁS VÉGREHAJTÁSA A HORTOBÁGYON” C. CIKKHEZ

A fenti címmel az „Erdészeti Lapok” 1949. évi 1. számában megjelent s a tiszántúli szíkes talajok, közelebről a Hortobágy fásításával foglalkozó cikk frója 20 éves tapasztalatára hivatkozik, mégis úgy találtam, alapvető tévedések vannak a közleményében. Ezeket a tévedéseket nemcsak magam vettem észre, hanem szinte egyszerre és egyféleképpen állapította meg azokat az a kis erdészársadalom, amely a szeghalmi erdőgondnokságban, tehát éppen a cikkben hivatkozott területen, végzi az alföldfásítás kemény munkáját.

Mindenekelőtt észrevételeznem kell, — bár lehet, hogy nem életbevágóan lényeges — a többször is említett „fekete kötött, szíkes agyag” elnevezést, amelyet pl. a c) pont szerint gyenge növényzet borít, legelőnek is csak május, júniusban alkalmas, cikkíró szerint. Alkalmam volt többfelé széjjelnézni az itteni szíkeseken, de azt tapasztaltam, hogy amelyik talaj szíkes, legalábbis barnás-szürke, de semmiesetre sem fekete, különösen a c) pontban körülírt talaj.

Kifogásolnom kell továbbá a szerző által gyakran, szinte minden esetben ajánlott makkkrakással való tölgytelepítési módot. Nem egyszer tapasztaltam, hogy a kissé szíkesebb (de még jóindulatú) talajokon az esőzések vagy más csapadék hatására a talaj felszíne kéregszerű, kemény, cserepes lett, ezt a „kéregpáncélt” a kis gyenge csíranövény nem tudta áttörni, és ezért örökre elvetették a makkot. Bár költségesebb, de szíkeseken sokkal biztosabb a tölgynek csemetével való telepítése.

A cikk a) és b) pontjai — az előbbi észrevételezésektől eltekintve — általában helyesek. A c) pont alatt leírt talajon azonban, alig hiszem, hogy a tölgymakkvetés biztonságos lehet, sőt a csemetével való telepítés is csak az állandó talajműveléssel hozhat sikert.

Végzetesen tévesek a cikkíró megállapításai padkás szík erdősítésével kapcsolatban. Itt a cikkben magában is ellentmondás van, mert az e) pont első bekezdésében a padkák közötti részekről azt mondja, hogy az „termőréteg nélküli, teljesen terméketlen, vad”, később pedig ugyanide tamariska és olajfűz ültetését javasolja. Ha terméketlen a talaj, hogy termi majd meg a fát? Egyébként is a padkás szík a szíkes talajok egyik legrosszabb változata. Erősen kétem, hogy a padkákon sikerrel tamariskát, olajfűzet ültethetünk, egyenesen lehetetlen, hogy itt a tölgymakkvetés általában sikerülhet, hogy pedig a terméketlen, legelőszőr kopórosan fehérlő padka-közetet fásítani lehet, teljesen lehetetlen, hiszen itt még a fáknak sokkal igénytelenebb fűfélék sem nőnek meg.

A zombékos szík fásítása szintén nem olyan egyszerű, mint ahogy a cikk olvasása alapján gondolhatnók. Ezek termőrétege rendszerint igen sekély, alatta vizet át nem eresztő réteg van, e miatt a víz rajtuk gyakran összefut, ott megáll, a talajba beszívárogni nem tud, ott pos-

had addig, amíg a melegben el nem párolog. Ez a poshadó víz pedig a fáknak esküdtt ellensége. Tapasztalatom szerint egyedül az amerikai-köris, esetleg néhány igénytelenebb fűzfajta bírja ki, a nyár és tölgy csak ritkán marad meg rajta. Itt tölgyekkel szintén nem szabad kísérletezni, mert az még hamarabb lefulladásra, mint a csemete.

Nem hagyhatom szó nélkül a cikkírónak azt az állítását sem, hogy „az akác elég igénytelen fa”. Úgy is tanultuk, de a tapasztalatom is azt mutatja, hogy éppen fordítva áll. Az akác meglehetősen igényes fa, és a szerző állítása ellen élénken tiltakoznak a Tiszántúl kötöttebb, szíkes felé hajló vagy szíkes talajain szomorkodó akác-fák. Az akác-fát jó tulajdonságai (gyorsan nő, jó szerszámfa és tüzelő) miatt szelvényhosszában ültették és ültetik ma is. A szíkesre került fák — a jobb szíkeseken — előbb gyakran elég szépen nőnek, egyszerre azonban hirtelen megállnak, nem vastagodnak, nem magasodnak, koronájuk ernyőszerűvé terül. Ezt számtalan esettel tudom bizonyítani mind a saját, mind pedig a szomszédos védkerületekben. Eddig kielégítően fejlődő (legalábbis olyan mértékben, hogy érdemes legyen fenntartani) akácokat csak laza, jó talajokon találtam.

Nem mehettem el szó nélkül az említett cím téves megállapításai mellett több okból is. Nem szabad elfelejtenünk, hogy az „Erdészeti Lapok”-at úgy olvassák kartársaink, mint tudományos folyóiratot, az ott megjelent megállapításokat mint teljesen helytállókat fogadják el kezdő vagy — ebben az esetben a szíkfásítás körében — tapasztalatlan erdészeink. Eppen ezért minden leírt szónak fokozott a jelentősége. Ha már most valamelyik kartársunk egy ilyen alapvető tárgyi tévedéseket tartalmazó írás alapján fog hozzá az erdősítéshez, teljesen ártatlanul is egy-kettőre a legsúlyosabb felelősségrevonásnak, esetleg büntetésnek teszi ki magát. Márpedig éppen az a kötelességünk, hogy ettől megóvjuk őket.

Tovább menve, ha pedig igazak és helytállóak maradtak a tanulmányban lefektetett megállapítások, ha valóban olyan egyszerű, annyira egyértelműen megoldott a szíkfásítás kérdése, mint ahogy azt a tanulmány elolvasása után joggal hiheti az ember, akkor nem lehet kifejezni a magyar erdészársadalom bűnének nagyságát, hogy évtizedek óta is az alföldi szíkesek még mindig kopárak, hogy elmulasztották azokat beerdősíteni, akár csak a szűk anyagi lehetőségek határain belül is.

Végül, mint érdekességet megemlítem, hogy a hivatkozott szíkfásítási ismertetőben levő hibák nemcsak nekünk erdészeknek tünnek fel, hanem említést tettek erről előttem már mezőgazdasággal foglalkozó egyének is.

Nagy István
védkerületvezető.

A M. D. P. programnyilatkozata szerint „az ország fallátásának biztosítására tervszerű erdőgazdálkodást és nagyarányú erdőesztétést kell végrehajtunk“.

E programnyilatkozatban közzétett felhívás végrehajtása kötelessége elsősorban minden Mállerd-dolgozóknak, de kötelessége ugyanolyan mértékben minden magyar dolgozóknak is.

A megvalósítás csak úgy történhetik, ha tudatosan szeretjük és becsüljük az erdőt, amely az egyik legfontosabb nyersanyagot, a fát szolgáltatja.

*

Lássuk, mit jelent a tervszerű erdőgazdálkodás és a nagyarányú erdőesztétés? A tervszerű erdőgazdálkodásnak a helyes erdőművelési, erdővédelmi, és erdőhasználati szempontok figyelembevételén kívül igen sok követelménye van. Itt csak arra szeretnék rámutatni, hogy mekkora lehet minden évben az a famennyiség, amit az erdőből kivághatunk?

Ha egy bankba elhelyezek 100.— forintot 5%-os évi kamatra, akkor ha minden esztendőben csak 5.— Ft-ot veszünk ki a bankból, a 100 Ft tőkénk megmarad. Így van ez az erdő esetében is. Az erdő minden esztendőben gyarapszik, fejlődik. Tehát ha ezt az évi növekedést termeljük ki minden esztendőben s ugyanakkor a kivágott területet beerdősítjük, akkor az alaptőkénk megmarad. Sajnos ez az alaptőkénk igen kevés és a háború folyamán erősen csökkent. Gondoljunk csak az Alföldre és a fűtőhomokra, rögtön tisztában vagyunk a nagyarányú erdőesztétés fontosságával is.

Látunk kell ezeketán azt is, hogy milyen óriási károkat okoz erdővédelmi szempontból a fiatalosokban — amelyeknek létesítése súlyos ezreszekbe kerül — a helytelen legeltetés. Ma, amikor jelszavunk: hogy minden kivágott fa helyett kettőt kell ültetnünk és a munkaversenyek keretében a M. D. P. programnyilatkozata értelmében erdőterületeinket nemcsak fenntartani, hanem fokozni kell, minden dolgozóknak meg kell értenie, hogy az erdő nem szolgálhat egyéni érdekeket, mert az erdő *közkincs!*

Egy ország csak akkor láthatja el önmagát fával, ha területének egy negyed része erdővel borított. Ez azt jelenti, hogy minden 75 holdnyi szántó, rét, legelő, belső városi terület mellé 25 hold erdőnek kell sorakoznia. A fával való ellátatlanság nagy hátrányát sokszor éreztük már. Volt esztendő, amikor az a sok-sok millió pengő, amit búzakivitelünkért kaptunk, alig fedezte a fabehozatali számlánkat. Tehát hiába van bő gabonatermésünk, ha az érte járó sok értékes külföldi pénzt drága behozatali féért azonnal ki kell fizetnünk. És nincs kiút, ki kell fizetnünk, mert a fára múlhatatlanul szükségünk van!

Ma egyre kisebb és kisebb lesz a rendelkezésünkre álló famennyiségnek az a része, amelyet tüzelésre használhatunk fel. Az ipar fejlődésével addig jutottunk, hogy a fa ma már talán elsősorban az ipar nyersanyaga. Nem is tudjuk elképzelni, mennyiféle felhasználása van a fának. A papír, amelyen írunk, fából készül, rengeteg fát emészt fel pl. a műanyaggyártás: a „bakelit“ használati tárgyak mind fából készülnek. És ha a közvetlen felhasználásra gondolunk: mennyi fát vesz igénybe a sok fűrészüzem, amely a deszkákat, a padlót, a léceket hasítja ki a szálfából. Mennyi fából készült használati tárgy, bútort van otthon a lakásunkban is. Azt hisszük, hogy itt vége van, pedig dehogy. Rengeteg fa kell ahhoz, hogy meszet égezzünk házunk falának bemeszelésére, hogy szén kerüljön a vasalóba. Fával támasztják alá a nagy széntömegeket a bányákban, hogy szent bányásszanak nekünk, a nagyváros gyárvállalatai pedig ma már műselymet, szövetanyagokat, fontos nyersanyagokat, sőt cukrot tudnak gyártani a fából.

* A Nyirácsádon, 1948. évi október hó 17-én rendezett „falunap“ alkalmával tartott előadás.

A faszükségletünket illetően, ha körülnéznünk, az ország határain túlra kell tekintenünk, ott kell keresnünk a tüzelőnk, s a gyárak ipari nyersanyagát. Vasúti szerelvényeket kell összeállítanunk, gépkocsikat kell kiküldetnünk, kereskedelmi tárgyalásokat kell folytatnunk azért, hogy fánk legyen. *A mai jakészletünk öt évre sem elegendő!* Legalább is nem, ha olyan mértékben taroljuk le a még megmaradt állományokat, mint az elmúlt esztendőkben tettük. Két évvel ezelőtt háromszor annyit kellett vágunk, mint észszerű lett volna, mert az inflációs adópengekért külföldön nem adtak fát, s mert a bombázott városokban ablaktalan, széljárta lakásokban tüzelt a városi. Az ember akkor kezd el megbecsülni mindent, akkor kezd becsülni, mikor már kevés van belőle. Ha egy évben rossz a rozstermés, a következő esztendőben bővebb lesz majd az áldás. De ha egyszer kivágjuk a fákat, a következő évben, sem a következő húsz évben, — hiába a jó idő, — nem nőnek újjak helyettük.

Segíts magadon — az Isten is megsegít! — mondja a régi magyar közmondás. És igaza van. Ha tétlenül nézzük azt, hogy erdőink, fasoraink, facsoportjaink, hogy egy szál fánk is elpusztul, akkor megérdemeljük, hogy súlyos milliókat fizessünk ki a szomszéd országoknak azért a féért, amelyet itthon is megtalálhatnánk.

Mit tehetünk tehát? Sokat, igen sokat, sőt majdnem mindent. A mi kezünkben, az Alföld népe kezében van a megoldás. A Dunántúl dombjain, a Mátra, a Bükk hegyein ma is erdő tenyészik. A Duna-Tisza köze, a Nagy-Alföld az a vidék, ahol nagyon nagyon kevés a fa. Tudjuk, érezzük ezt magunk is, akkor, amikor déli pihenőre árnyéket keresünk, amikor érezzük a nyár tikkasztó melegét.

Mindenki tudja, hogy nem olyan szélsőséges az időjárás, nem olyan forró a nyár, ha erdők, fasorok mérséklék a tikkasztó melegét. Tudjuk, hogy egészségügyi szempontból is mit jelent az erdő és mit jelent szociális szempontból a munkaalkalmak terén. Vagy gondolkozzunk tovább. Akkor, amikor a homokot akarjuk megkötni, futásában megakadályozni, megint csak a fához fordulunk segítségért.

Mi hát a feladatunk? Nézzünk körül, mennyi fát pusztított el a háború utáni pár esztendő. Látjuk, hogy rengeteg. Nemcsak az erdőkből, a fasorokból, a házuk tájáról is. És itt kezdődik a munka: a saját házuk táján, a földünkre vezető fasorban. Itt pótoljuk ki minél előbb a hiányzó törzseket. Homokon növevő veteményünk a fásor védelmében jól fejlődhet, nem fut meg a fásított helyen a homok. S azután, amikor megnő a fa, még valami anyagot is ad, egy gerendát az istállóba, kicserélni a korhadat, vagy valami tűzre való.

Az erdőkkel kapcsolatban pedig csak egy kötelességünk van: becsülni, nemcsak becsülni, hanem szeretni is azt a fát, ami ott áll az erdőben. Gondoljunk csak arra, mit jelent az erdő nekünk közgazdasági, kulturális, közegészségügyi és szociális szempontból, s akkor fogjuk látni, hogy arra ugyanolyan szükség van, mint arra, hogy gabona vagy kapás teremjen a földünkön. S ha így pár év alatt elerjük, hogy lesz több fánk, akkor tovább mehetünk. Akkor már elindulhatunk a fejlődés útján, mert nem elérhetetlen álom az, hogy az ország negyedrésze fával borított legyen s ne kelljen majd drága pénzt adnunk külföldi féért. Ezzel emeljük életszínvonalunkat, segítünk megvalósítani a M. D. P.-nak programját. Csak éppen szeretni kell a fát, az erdőt, tudni kell, érezni, hogy szükség van rá, s ha egy szál fával több van az országban, nemcsak nekem, mindenkinek hasznára válik.

Szeretném, ha ez a néhány szó nem repülne el üresen, hanem az azokban foglalt komoly gondolatokat mindenki magáévá tenné, mert akkor biztosan számíthatunk arra, hogy erős akarattal megvalósíthatjuk az erdő Magyarországot.

Erős Reszö.

FELHÍVÁS!

Az ötéves terv hatalmas erdőgazdasági programjának végrehajtásához szükség van az erdészeti szakemberekre.

240.000 kat. hold új erdőt telepítünk, korszerűen átszervezzük az egész erdő-kitermelést, rátérünk a rendszeres üzemtervszerű gazdálkodásra:

tehát tudnunk kell azt, hogy hány erdőmérnök, kellő gyakorlattal és szaktudással rendelkező erdész áll az ország rendelkezésére. Ennek a megállapítása érdekében

erdőmérnökök, erdészek,

akik nincsenek a MÁLLERD kötelékében, illetve nem alkalmazottai az Erdőközpontnak, vagy valamely erdőgazdasági nemzeti vállalatnak,

jelentkezzenek

az Állami Erdőgazdasági Üzemi Központnál (Budapest, III., Kunfi Zsigmond-u. 38—40.). A jelentkezés az összes személyi adatokkal, írásban történjék (születési év, végzettség, a szakképesítés megszerzésének időpontja, eddigi gyakorlat megjelölése), az Erdőközpontnál és az erdőgazdasági nemzeti vállalatok központjában igényelhető kérdőíveken.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET ELŐADÁSAI.

Május 31-én (kedden) d. u. 5 órai kezdettel:

Madas András: SZÁLLÍTÁSI PROBLÉMÁK AZ ERDŐGAZDASÁGBAN
címen tart előadást.

Az előadás helye: Budapest, az Egyesület székháza. (Bejárat: V., Honvéd-utca 11., földszint.)

MUNKATÁRSAINKHOZ!

Az Erdészeti Lapok részére beküldött tanulmányokkal, közleményekkel a szerkesztőség csak akkor foglalkozhat érdemben, ha íróik eleget tesznek azoknak az alaki követelményeknek, amelyeket lapunk 1948. évi I. füzetében (38. old.) részletesen ismertettünk.

Kétségek eloszlatása végett újból felsoroljuk ezeket.

Nagyon kérjük tehát munkatársainkat, írják a lapunk részére szánt közleményeket

a) mindig **írógéppel**,

b) mindig csak a **lap egyik oldalára**,

c) sohasem sűrűn, hanem **nagyobb sorközzel** (az esetleges javítások, módosítások miatt).

d) és legalább 2 ujjnyi **lapszél** (margó) hagyásával.

*

Az idegen nyelven is ismertetendő nagyobb tanulmányokhoz **feltétlenül** és legalább magyar nyelven egy rövid **kivonatot** is kell mellékelni, amely a tanulmány lényegét tömören, de hiánytalanul magában foglalja; ez a szöveg 2—3%-a lehet.

Az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottsága.

Az Országos Erdészeti Egyesületben beszerezhető könyvek jegyzéke

	Vételár Ft	Posta- költség (ajánlott) Ft
Az 1935 : IV. t. c. (Erdőtörvény)	10.—	3.—
Az új erdőtörvény végrehajtási utasítása	20.—	3.—
<i>Barthos Gyula</i> : Nordcapi utam madártani és erdészeti tanulságai (1942)	10.—	3.—
<i>Belházy Emil</i> : Az erdőrendezéstan kézikönyve (1895)	30.—	3.—
<i>Csekme László</i> : Haszonfáink feldolgozásáról (1941)	15.—	3.—
Erdészeti Zsebnaptár, 2 kötet (1943)	150.—	4.—
Fakereskedelmi szokványok (1927)	20.—	3.—
<i>Fekete Zoltán</i> : Akác-fatömegtáblák és szerfabecslési táblázatok (1935)	15.—	3.—
<i>Fekete Zoltán</i> : Az akác-sorfa fatömeg- és növekvési táblái (1931) ...	20.—	3.—
<i>Fekete Zoltán</i> : Akác-fatermési táblák. A Magyar Alföld számára (1937)	20.—	3.—
<i>Greguss Pál dr.</i> : Bestimmung der mitteleuropäischen Laubhölzer auf xylotomischer Grundlage (1945)	220.—	5.—
Gyors faköböző (1943)	20.—	3.—
<i>Kaán Károly</i> : Erdőgazdaságpolitikai kérdések, II. kiadás (1923)	10.—	3.—
<i>Krippel Móric</i> : Adatok a helyes magyar erdészeti szaknyelvhez (1939)	10.—	3.—
<i>Dr. Pállay Nándor</i> : Magyarország haszonfái (1943)	20.—	3.—
<i>Pohl János</i> : Tangens-táblázatok (1900)	10.—	3.—
<i>Szántó István</i> : Erdőtenyészet, éghajlat és lecsapolás a Kárpátok meden- céljében (1941)	20.—	3.—
<i>Tagányi Károly</i> : Magyar Erdészeti Oklevéltár, 3 kötet (1896)	50.—	6.—
<i>Dr. Tomasovszky Imre</i> : A bányafa (1944)	10.—	3.—
<i>Vadas Jenő</i> : Az akácfa monográfiája (1911)	30.—	3.—

Másutt kapható szakkönyvek

- Dr. Torday Ervin*: Az erdőkről és a természet védelemről szóló 1935 : IV. t. c. és végrehaj-
tása. Ára füzve: 40.— Ft, kötve: 50.— Ft.
- Dr. Torday Ervin*: Erdőgazdasági alapismeretek (III. kiadás). Ára füzve: 40.— Ft, fél-
vászonkötésben: 45.— Ft, vászonkötésben: 50.— Ft.
- Dr. Torday Ervin*: Erdei fásnövények. Ára: 6.— Ft.

Mindhárom mű megrendelhető a szerzőnél: Budapest, VI., Szófia-u. 23. III. em. 17.
(Csekkszámla: 31.247.)